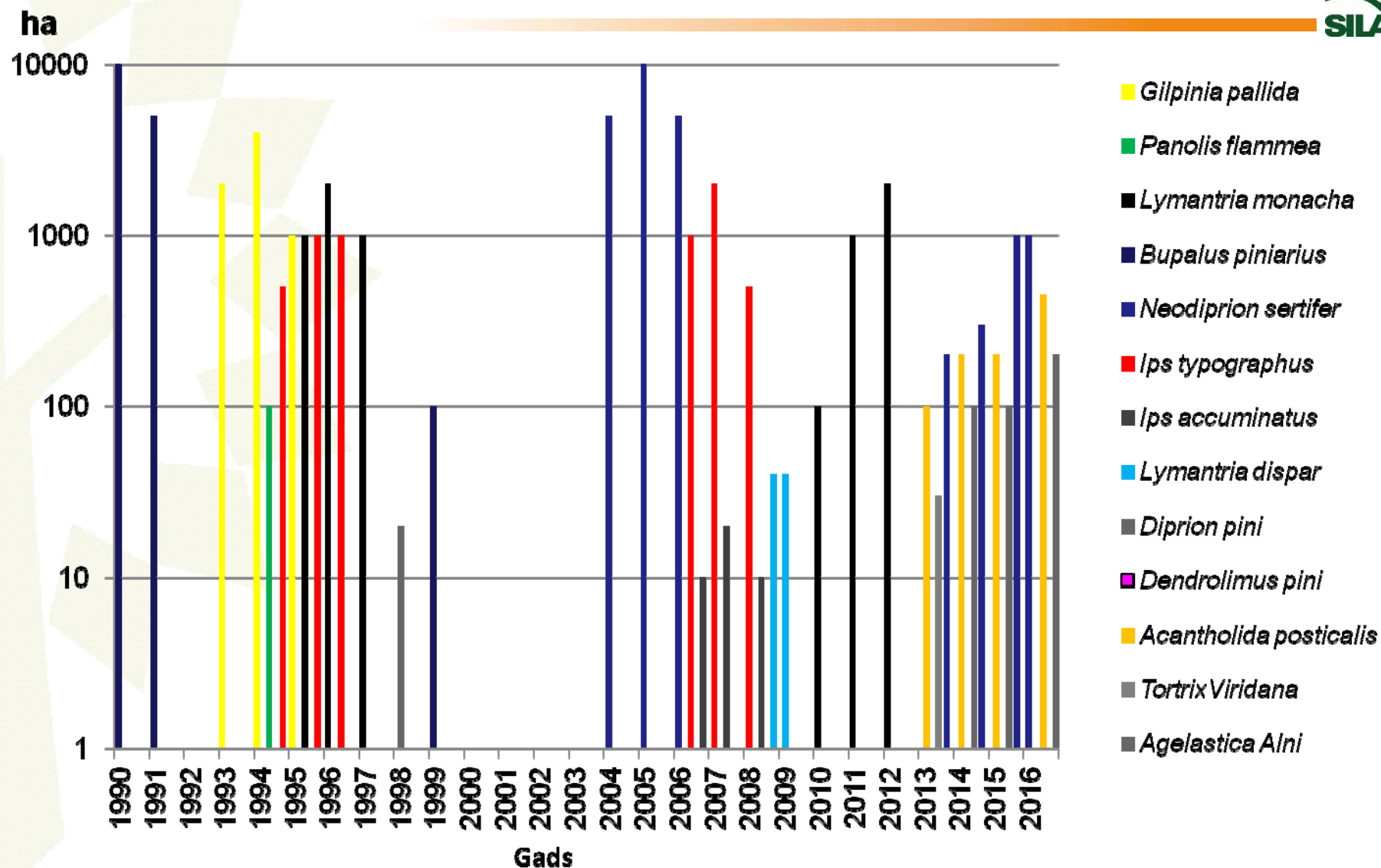

2016.gada meža kaitēkļu monitoringa rezultāti

A.Šmits, Dr.Biol.
LVMI «Silava»

Masu savairošanās kopš 1990.gada

Zemsedzes kontrole

Zemsedzes kontrole tiek veikta maijā. Katrā rajonā iekārtots viens pastāvīgs parauglaukums (26 parauglaukumi).

Katrā parauglaukumā tiek veikta kaitēkļu ziemojošo stadiju uzskaitē zemsedzē uz 10 m² zemsedzes platības.

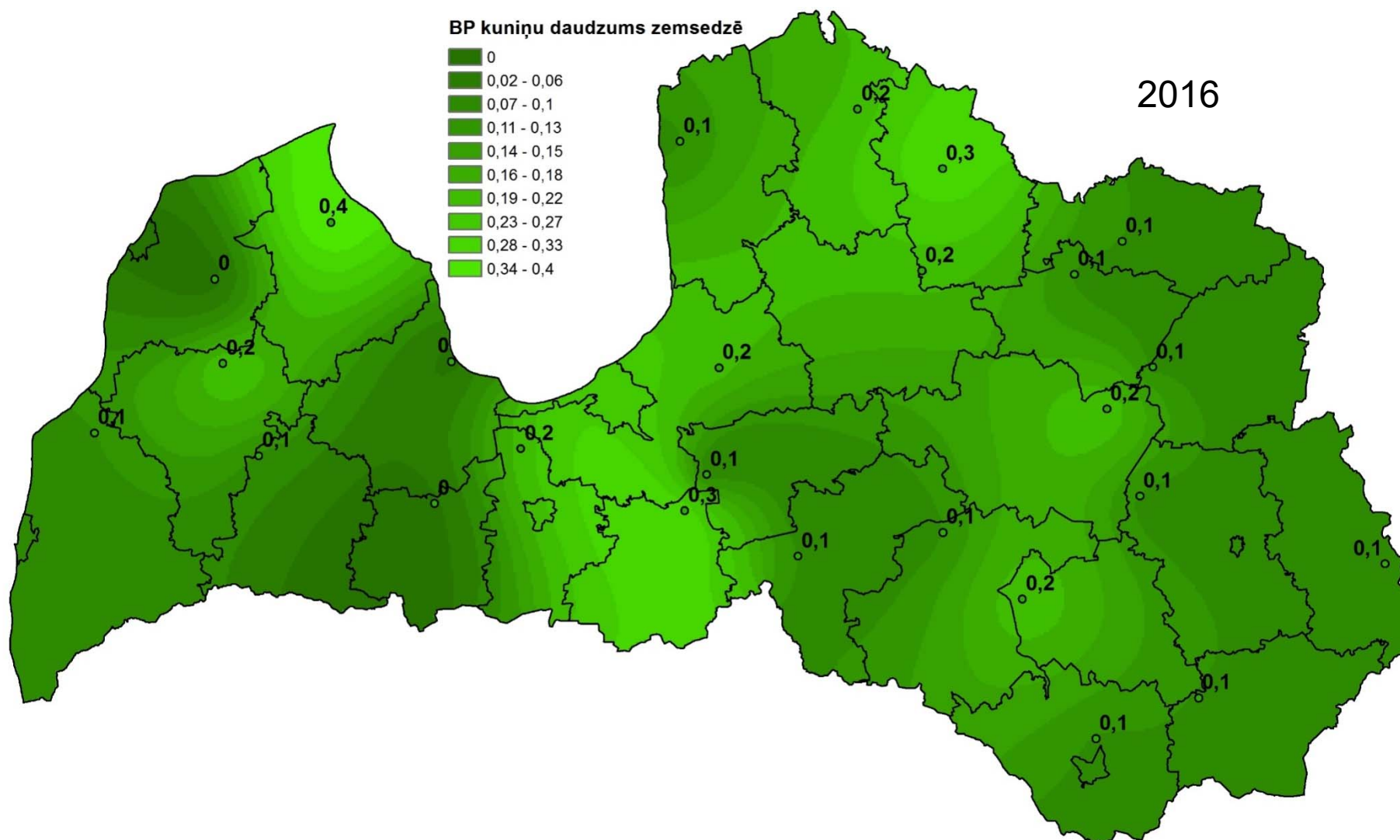
Sekojošas kaitēkļu sugas var tikt uzskaitītas zemsedzes kontrolē:

- *Bupalus piniarius*
- *Panolis flammea*
- *Hyloicus pinastry*
- *Diprion pini*
- *Acantholyda posticalis**
- *Dendrolimus pini***

* *Acantholyda posticalis* uzskaitē jārok uzskaites bedres

** šobrīd netiek uzskaitīta- jāveic papildus rudens zemsedzes kontrole

Zemsedzes kontrole- *Bupalus piniarius* (priežu sprīžotāja) kūniņas uz 1 m²

Bupalus piniarius- populācijas blīvuma izmaiņas

Priežu sprīžotāja skaita izmaiņas pa gadiem

Feromonu slazdu lietošana

Tajos pašos parauglaukumos, kur tiek veikta zemsedzes kontrole, tiek izvietoti feromonu slazdi egļu (*Lymantria monacha*) un ozolu (*L. dispar*) mūķenes uzraudzībai. Viens dispensers (Lymodor A) tiek izmantots abu sugu uzskaitēi. Katrā parauglaukumā tiek izmantoti 3 feromonu slazdi.

Papildus, 8 parauglaukumu transekts ir izvietots Valsts rietumu daļā lapu koku audzēs.

Tilpuma slazdi mežā tiek izvietoti 1.jūlijā un novākti 1.oktobrī. Kopējais tauriņu skaits tiek iegūts lidošanas perioda beigās. Sugas tiek identificētas laboratorijā pēc spārnu dzīslojuma.

Feromonu slazdu parauglaurumi

26 parauglaurumi

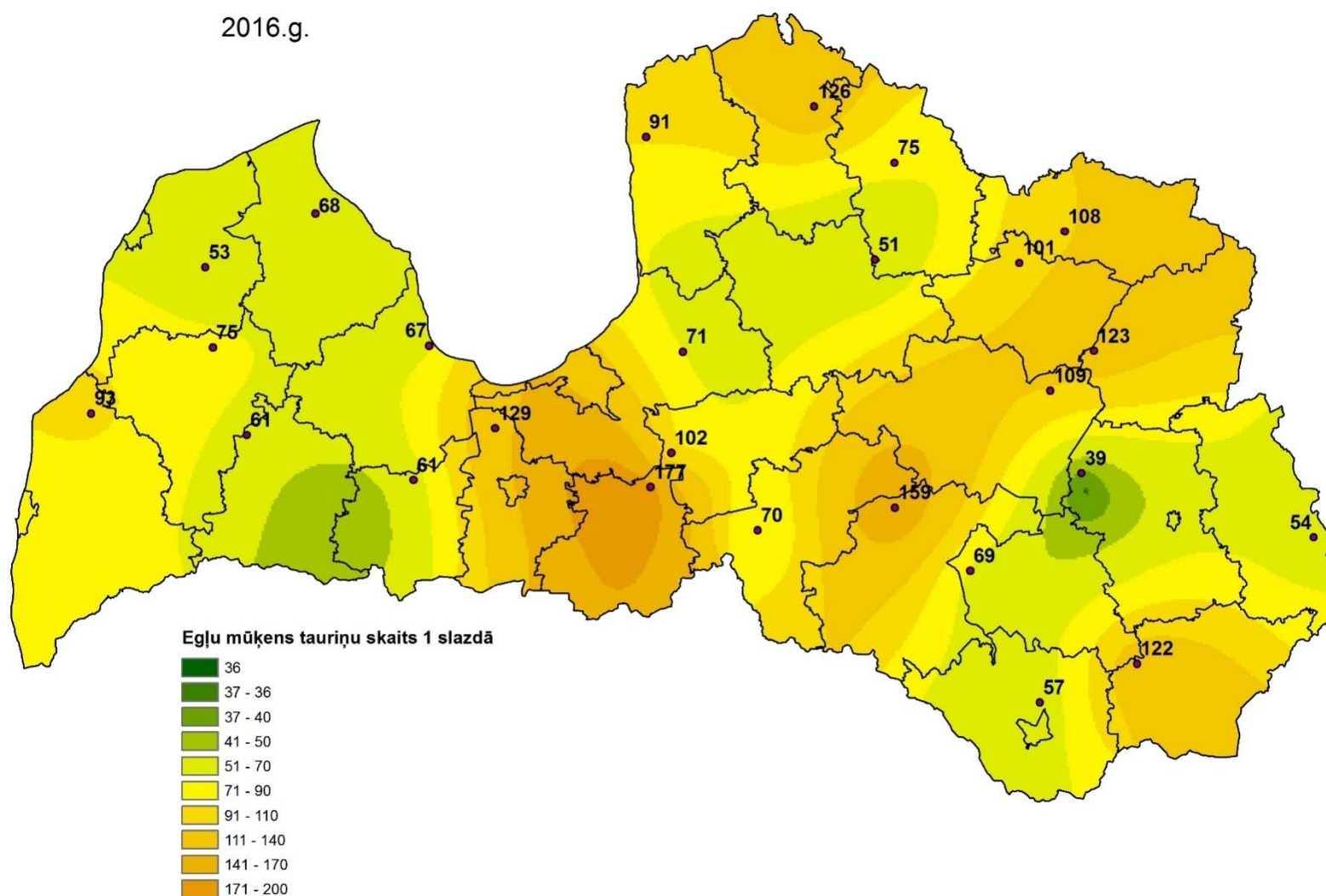
78 slazdi

Daļa slazdu tiek
iznīcināti (ogotāji,
sēnotāji)

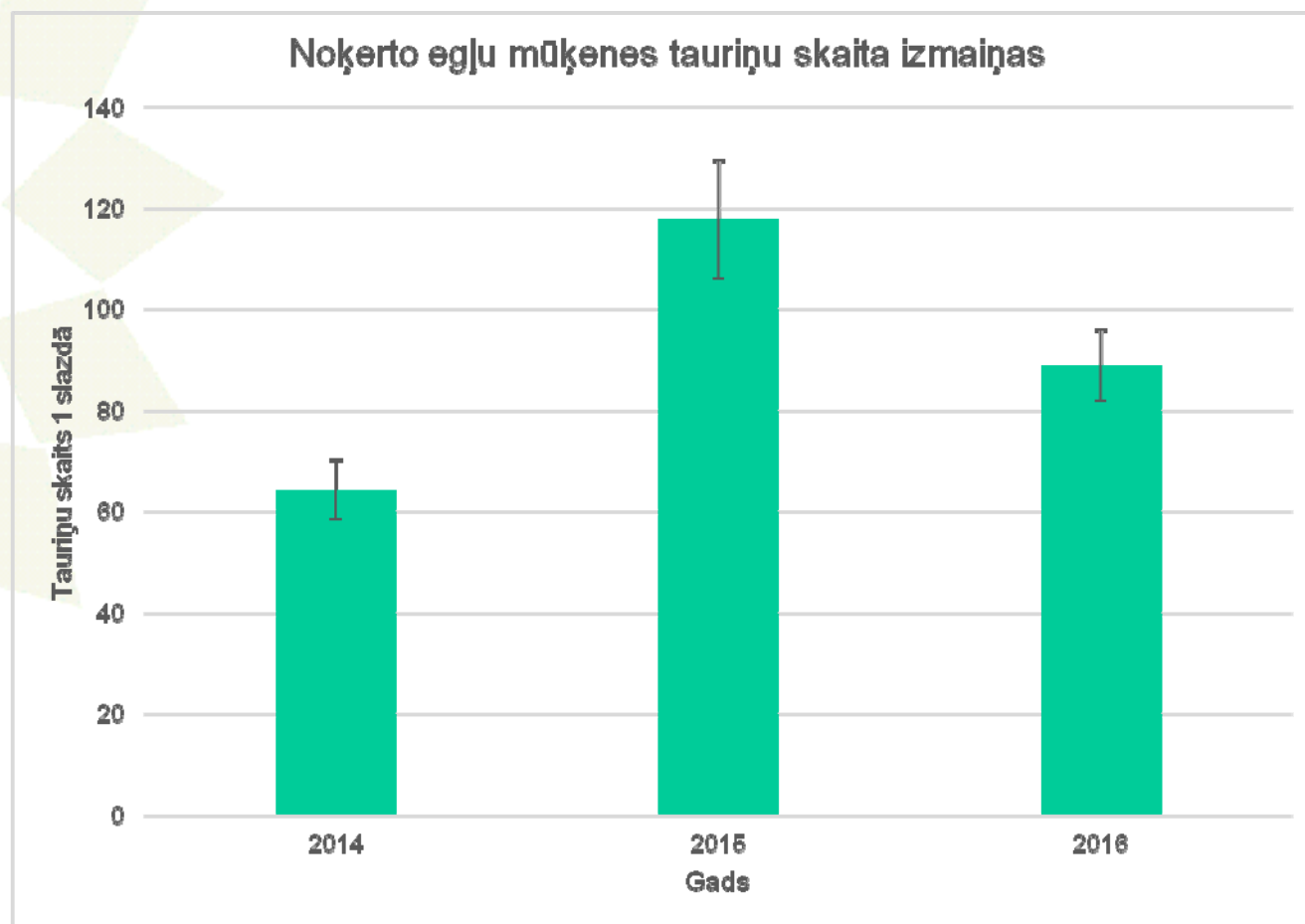
Vidēji vienā slazdā nokerto egļu mūķenes (*Lymantria monacha*) tauriņu skaits

2016.g.

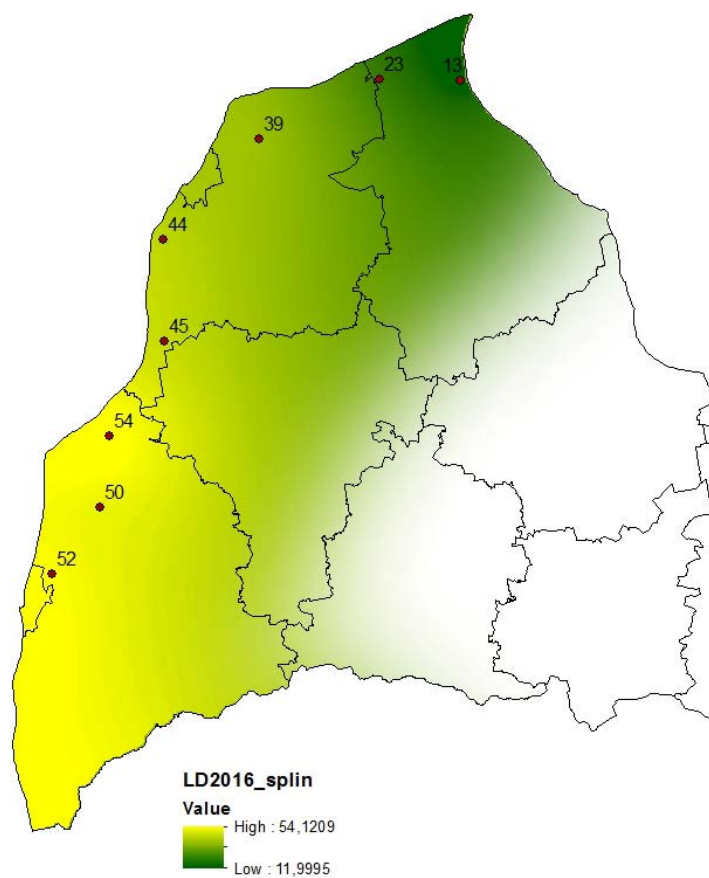
Egļu mūķenes populācijas izmaiņas

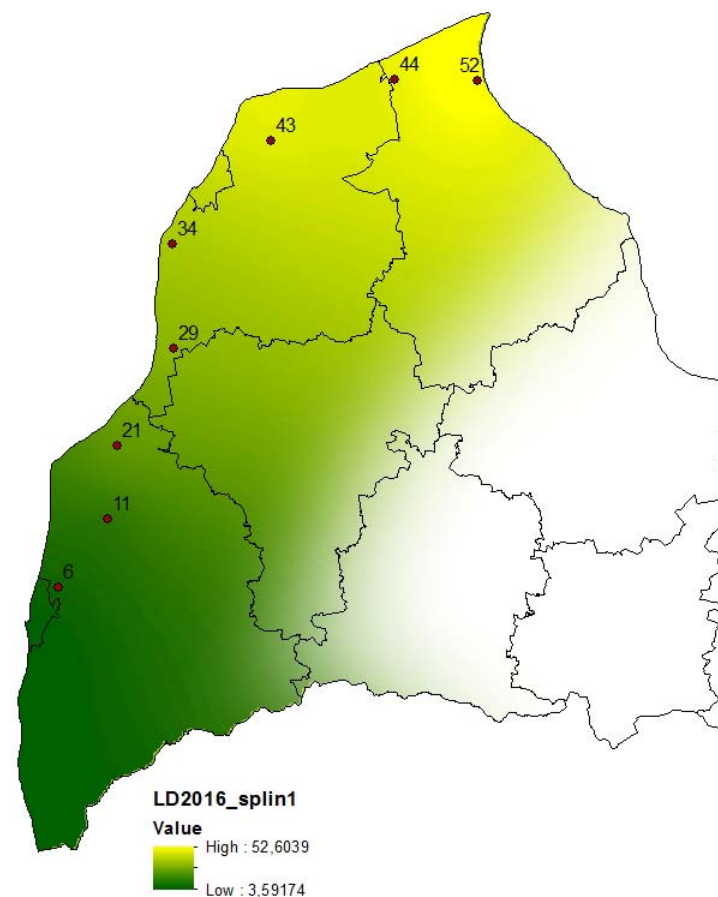
Vidējais vienā slazdā noķerto ozolu mūķenes un egļu mūķenes tauriņu skaits lapu koku audzēs

Ozolu mūķene

Egļu mūķene

Egļu astoņzobu mizgrauža (*Ips typographus*) uzskaitē feromonu slazdos

26 parauglaukumi ar 3 slazdiem katrā tiek iekārtoti svaigās cīsmās no 1.maija līdz 1 septembrim (1 parauglaukums katrā rajonā).

Slazdi tiek apsekoti reizi nedēļā. Vaboļu skaits tiek uzskaitīts pēc tilpuma.

Mizgraužu feromonu slazdi- tāfeļslazdi

Kritiskās *Ips typographus* skaita vērtības

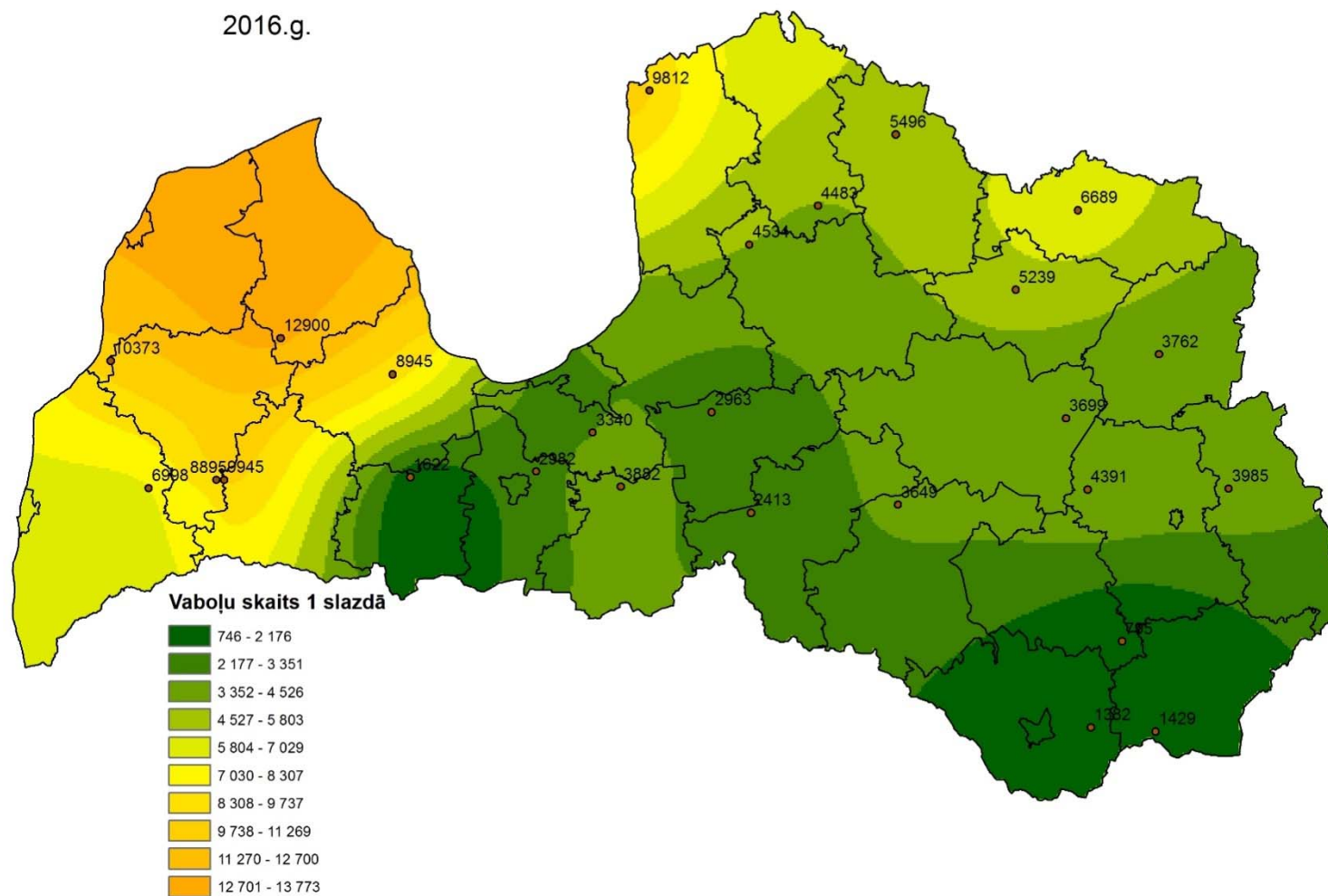

Vaboļu skaits slazdā		Risks augošām eglēm
1 dienā	30 dienās	
100>	500>	Nav
100-200	500-3000	mazs
200-1000	3000-8000	Vidējs
1000-2000	8000-20000	Liels
2000<	20000<	Ļoti liels

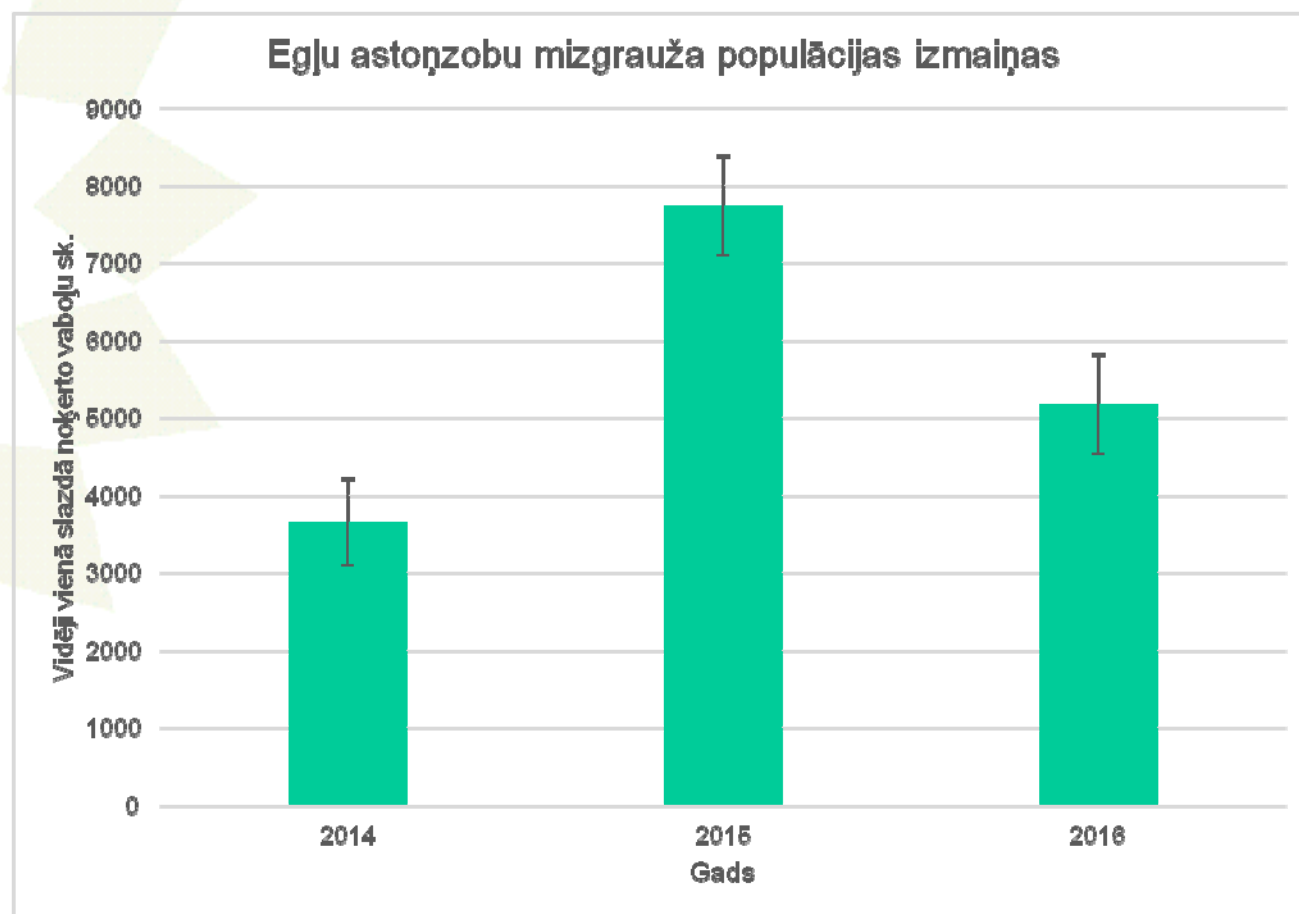
Vidēji vienā slazdā noķerto vaboļu daudzums visā lidošanas laikā

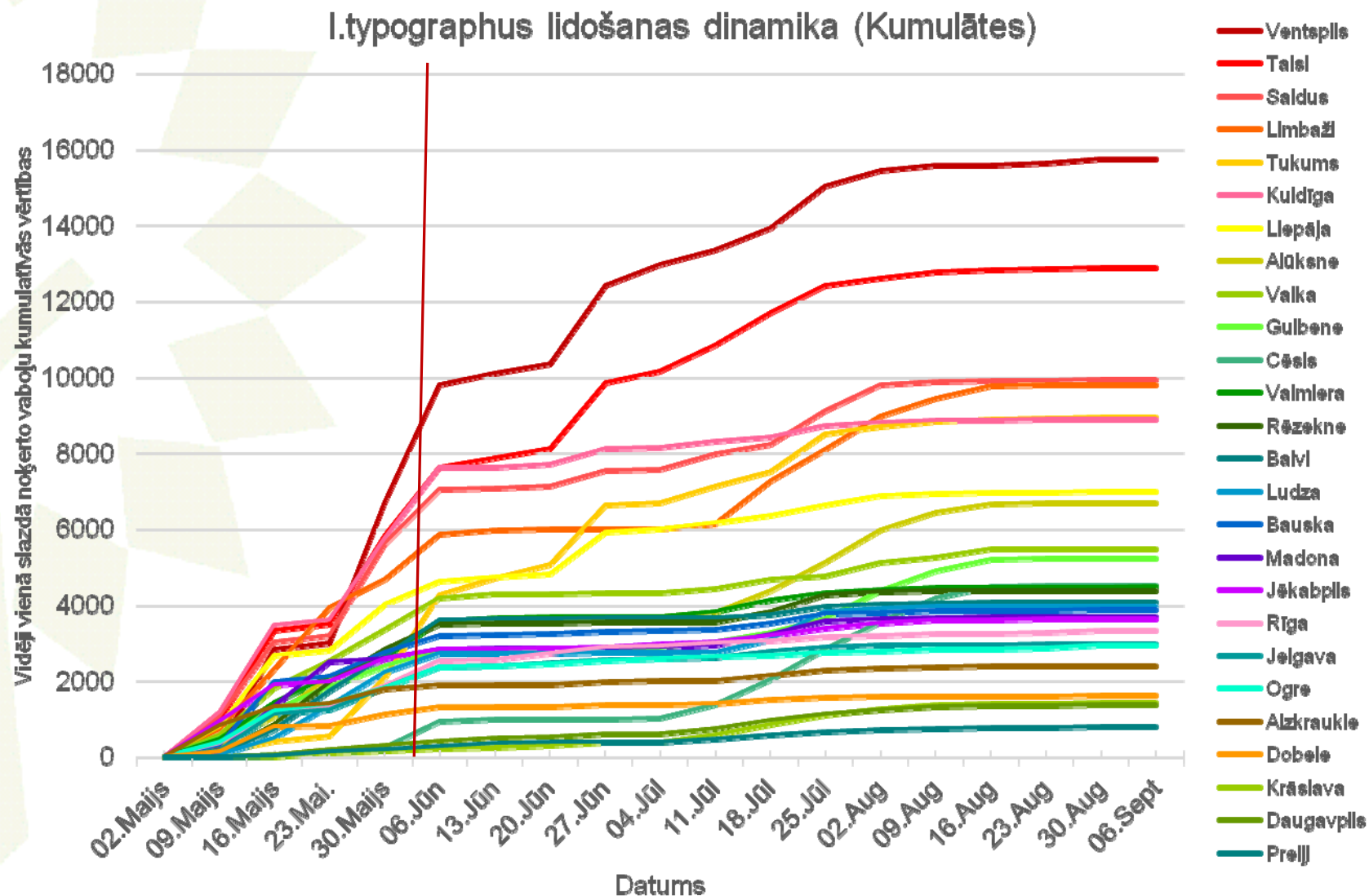
2016.g.

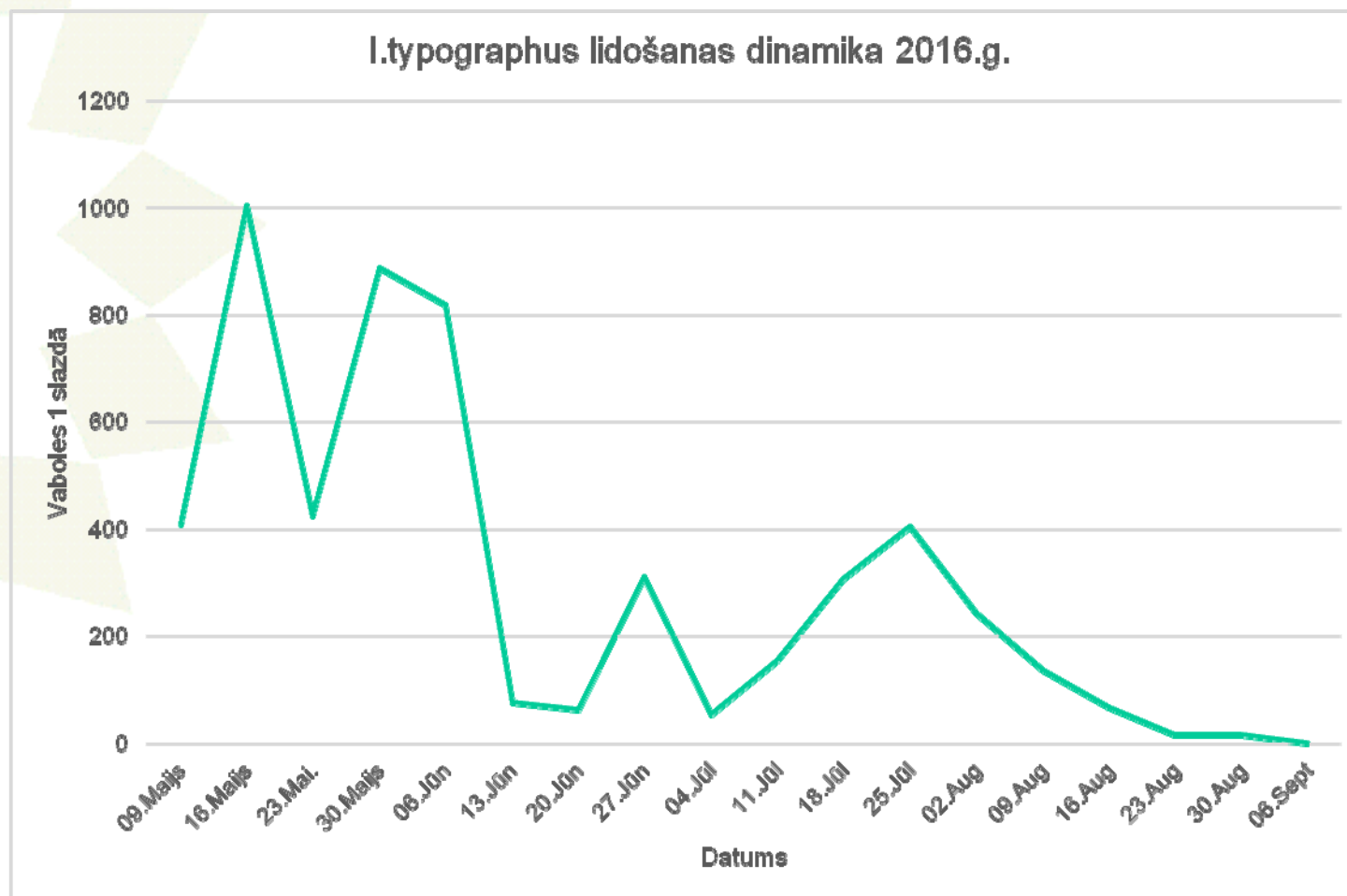
Egļu astoņzobu mizgrauža populācijas izmaiņas

Egļu astoņzobu mizgrauža lidošanas dinamika 2016.gadā- kumulātes

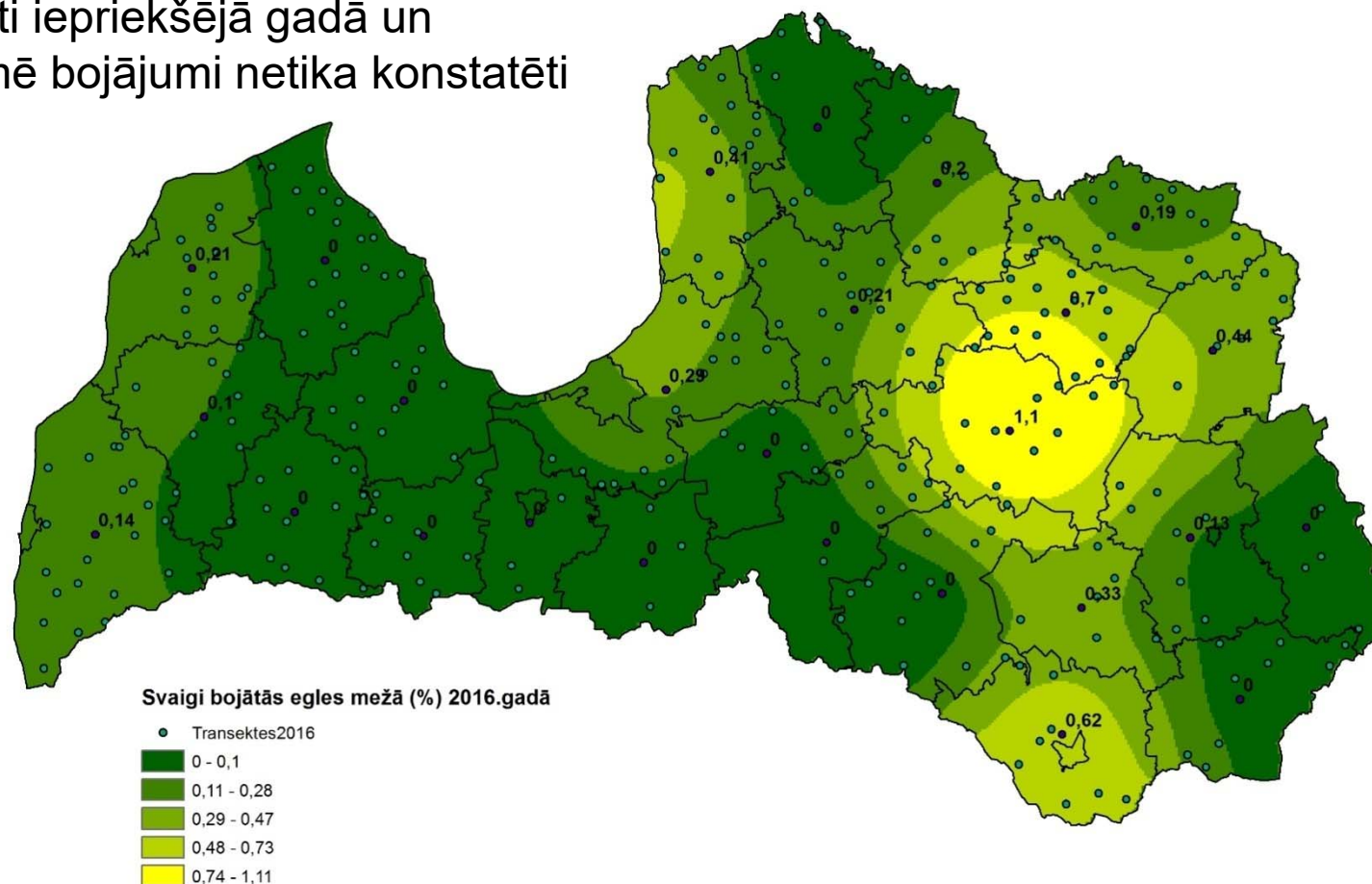
Vidēji vienā slazdā noķerto egļu astoņzobu mizgrauža vaboļu daudzums 2016.gadā

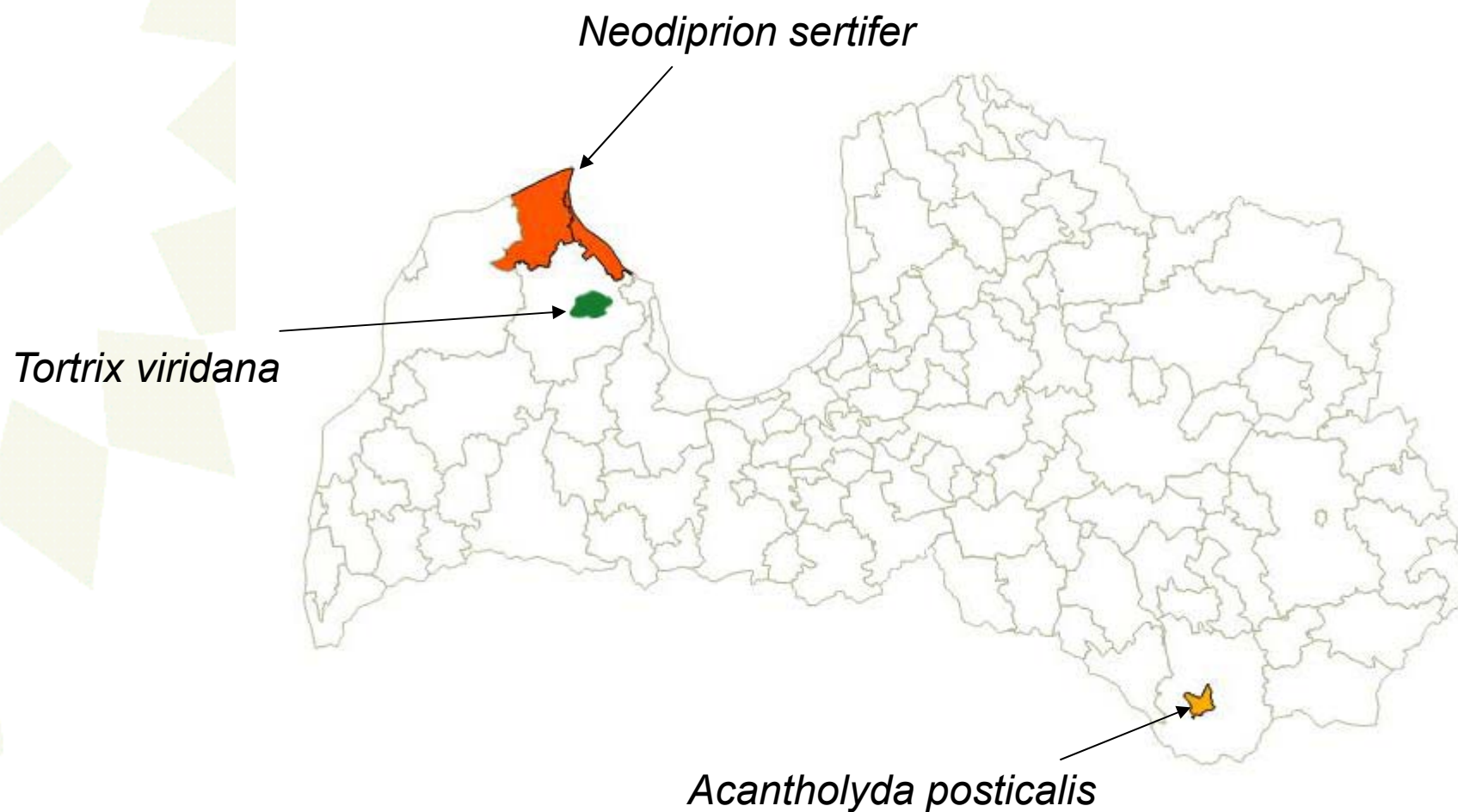
Egļu astoņzobu mizgrauža svaigi bojātas egles mežā (%) 2016 .g.

Bojājumi atspoguļo mizgraužu aktivitāti iepriekšējā gadā un Kurzemē bojājumi netika konstatēti

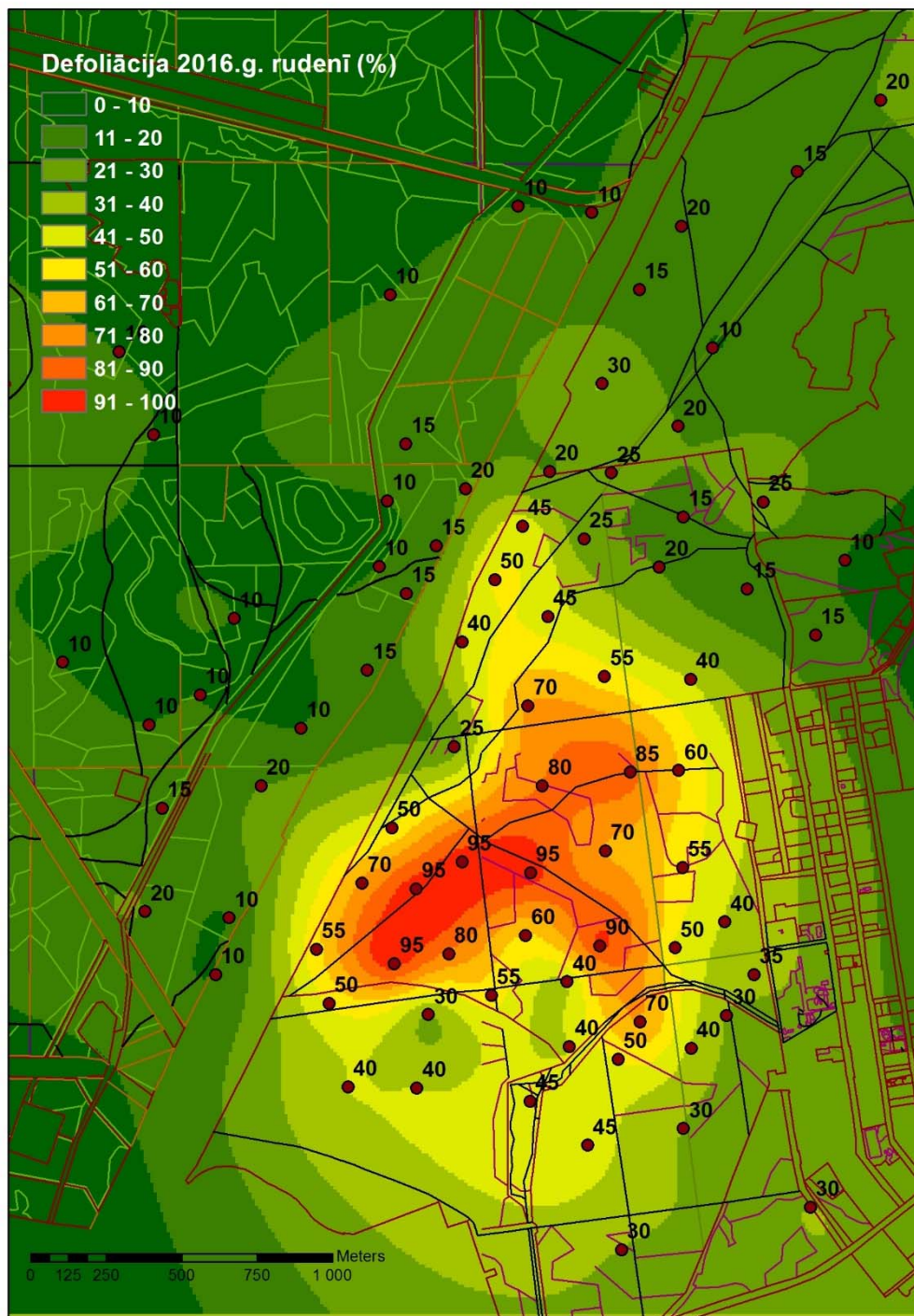

Kaitēkļu masu savairošanās 2014.-2016.gadā

Priežu audžu tīklapsenes *Acantholida posticalis* savairošanās Daugavpils apkārtnē

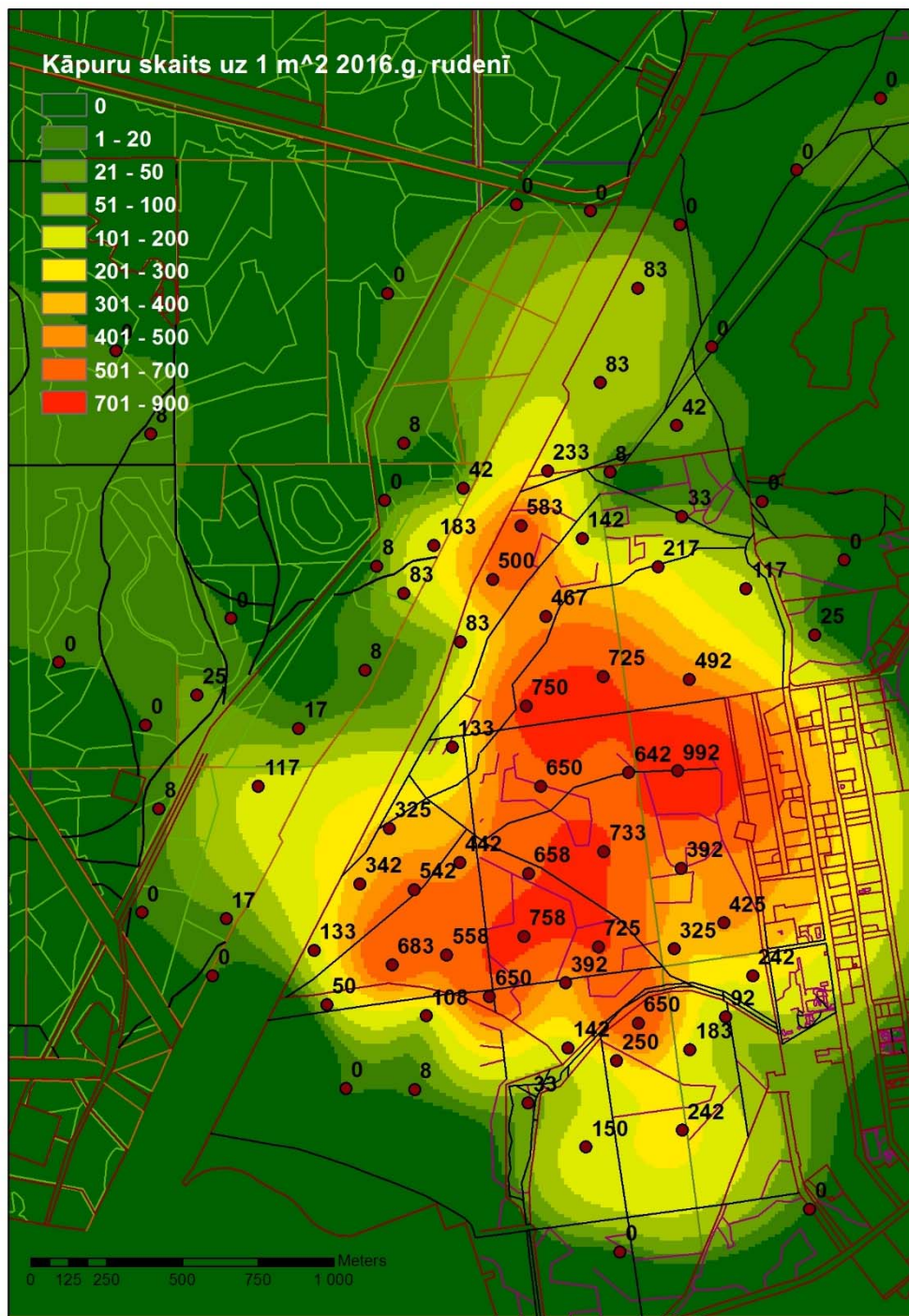

Priežu audžu defoliācija 2016.gadā

1. Vainagi novērtēti 2016.gada oktobrī–novembrī
2. Uzskaitē veikta 80 parauglaukumos
3. 22 parauglaukumi izvietoti Nīcgales meža iecirkņa 310. kvartālu apgabala 175. – 235. kvartālu teritorijā
4. Primārā savairošanās reģionā novērojama intensīva koku kalšana
5. LVM teritorijā būtiska koku defoliācija nebija novērojama

2016.gada kāpuru uzskaite

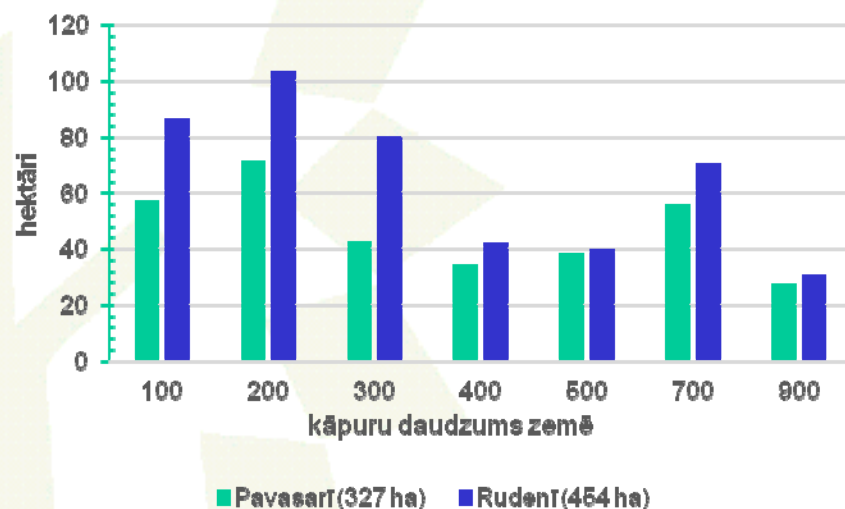

1. Uzskaitē veikta 2016.gada septembrī–novembrī
2. Uzskaitē veikta 80 parauglaukumos (3 uzskaites punkti katrā parauglaukumā)
3. 22 parauglaukumi izvietoti Nīcgales meža iecirkņa 310. kvartālu apgabala 175. – 235. kvartālu teritorijā
4. Ziemujošo kāpuru daudzums zemē salīdzinot ar 2015.gadu ievērojami palielinājies, bet primārās savairošanās reģionā nedaudz samazinājies
5. LVM teritorijā lielākais konstatētais kāpuru daudzums bija 183 kāpuri uz 1 m²

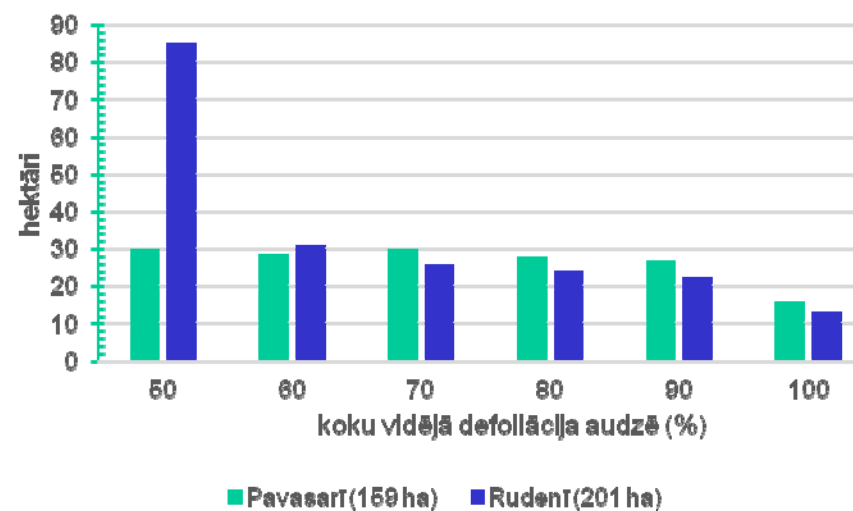
Savairošanās platības

Savairošanās platības- kāpuru daudzums

Savairošanās platības - defoliācija

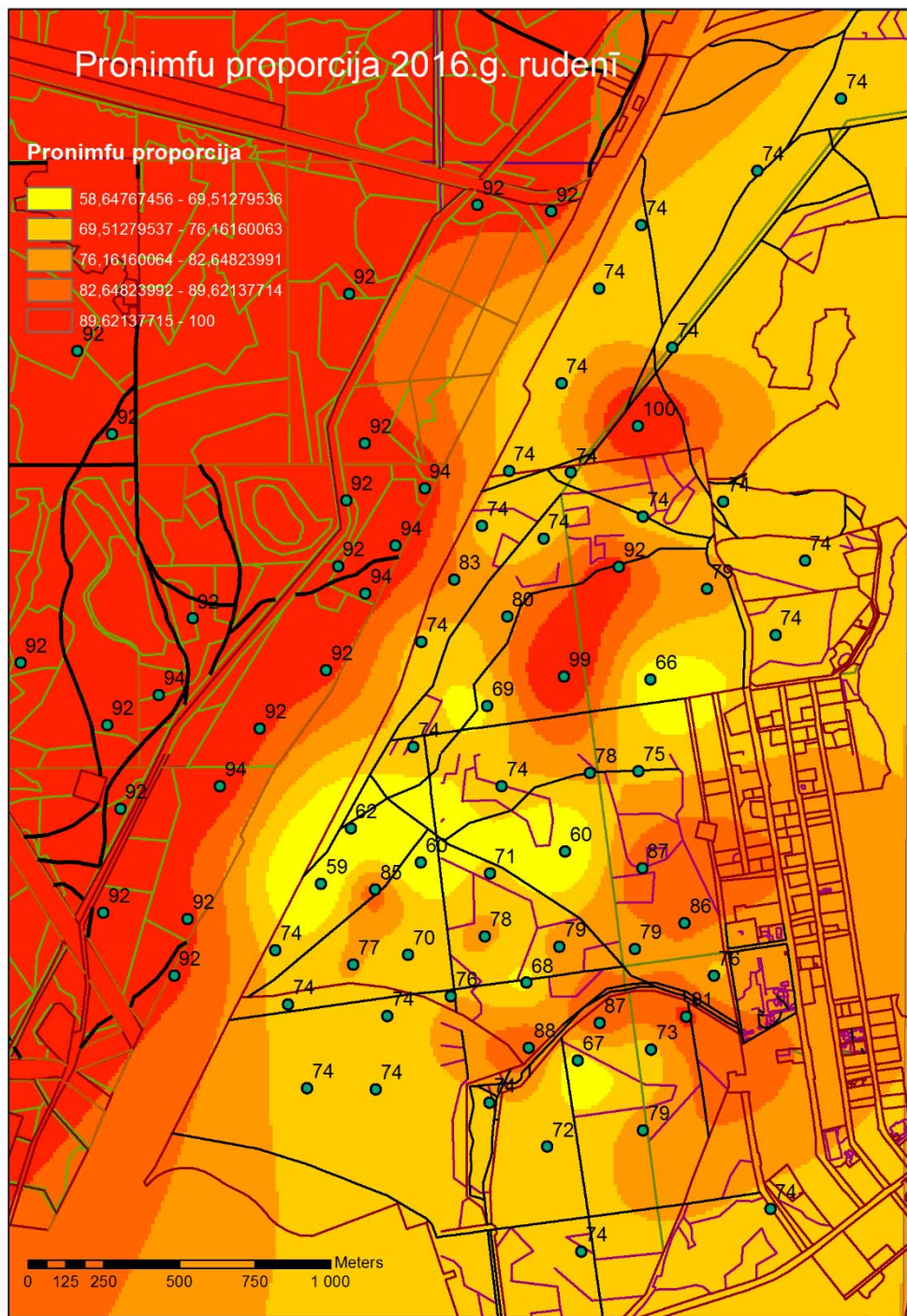
Acantholida posticalis savairošanās izvērtējums

- Pronifas*:
 - 2013./14.- 1%
 - 2014./15.- 50%
 - 2015./16.- 10%
 - 2016./17.- 60%-95%

* *Pronimfas lido nākamā vasarā. Pārējās diapauzē*

2016.gada kāpuru uzskaite- pronimfas

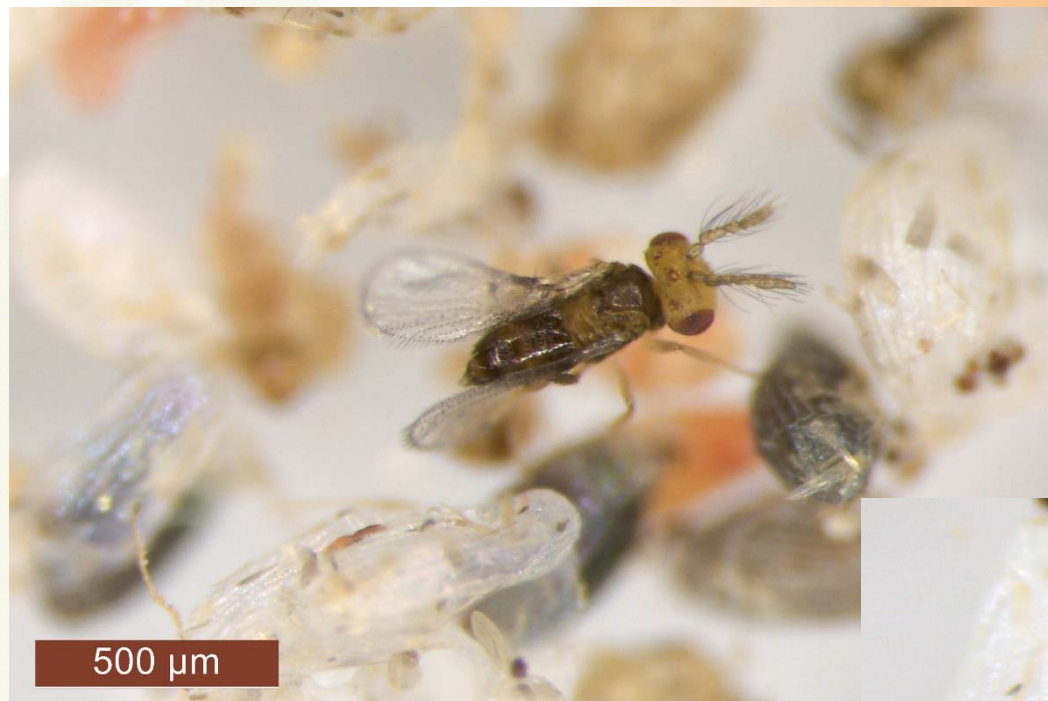
1. 2017.gadā izlidos lielākā daļa diapauzējošo kāpuru
2. LVM teritorijā izlidos vairāk par 90% kāpuru
3. Primārā savairošanās reģionā izlidos 60%-70% kāpuru
4. 2017.gadā sagaidāma pilnīga koku defoliācija drīz pēc vainagu saplaukšanas gandrīz visā savairošanās teritorijā
5. Primārās savairošanās reģionā prognozējama audžu iznīkšana

Slazdu testēšana mežā

Trihogramma

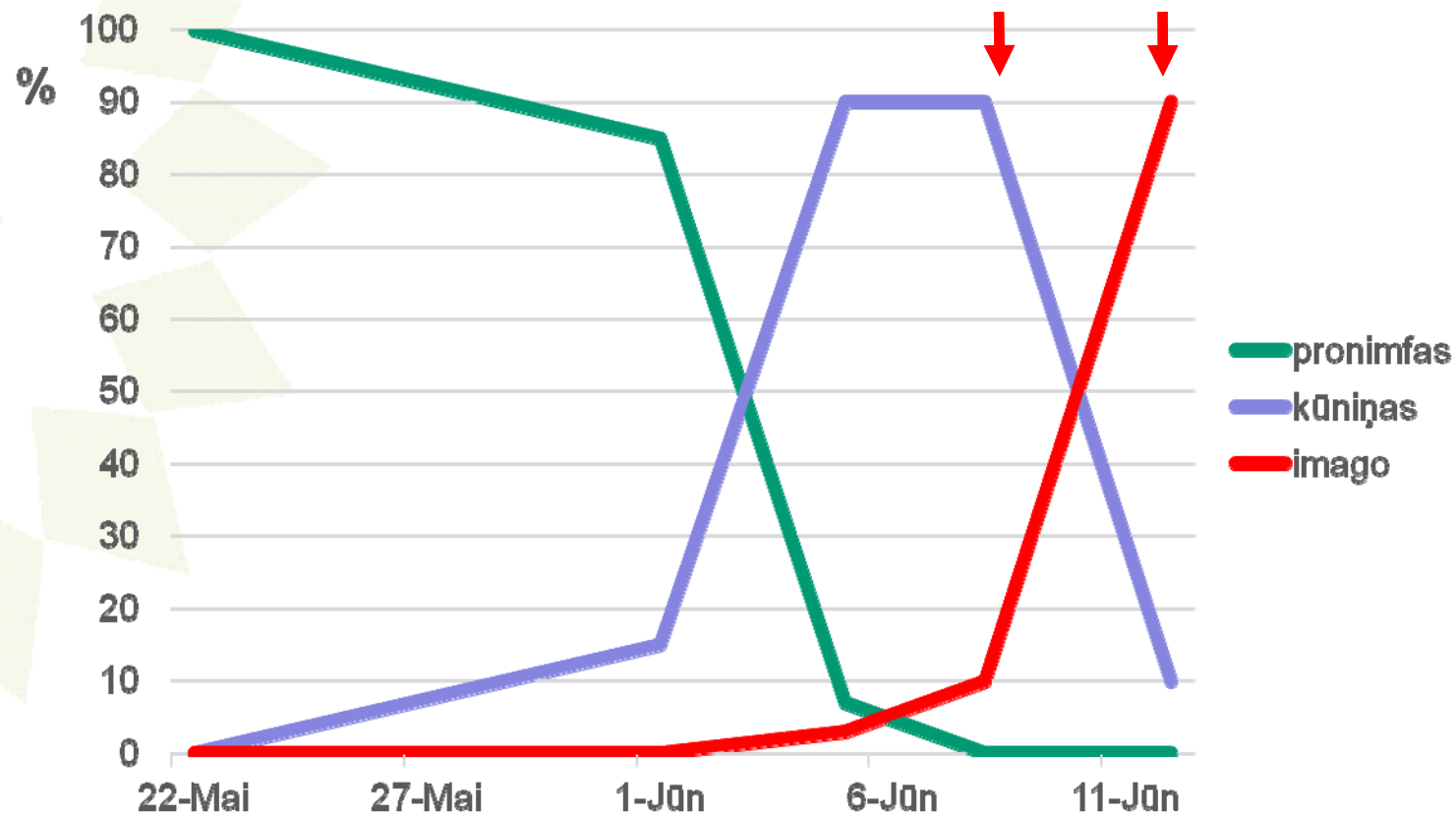

15.06.2017.

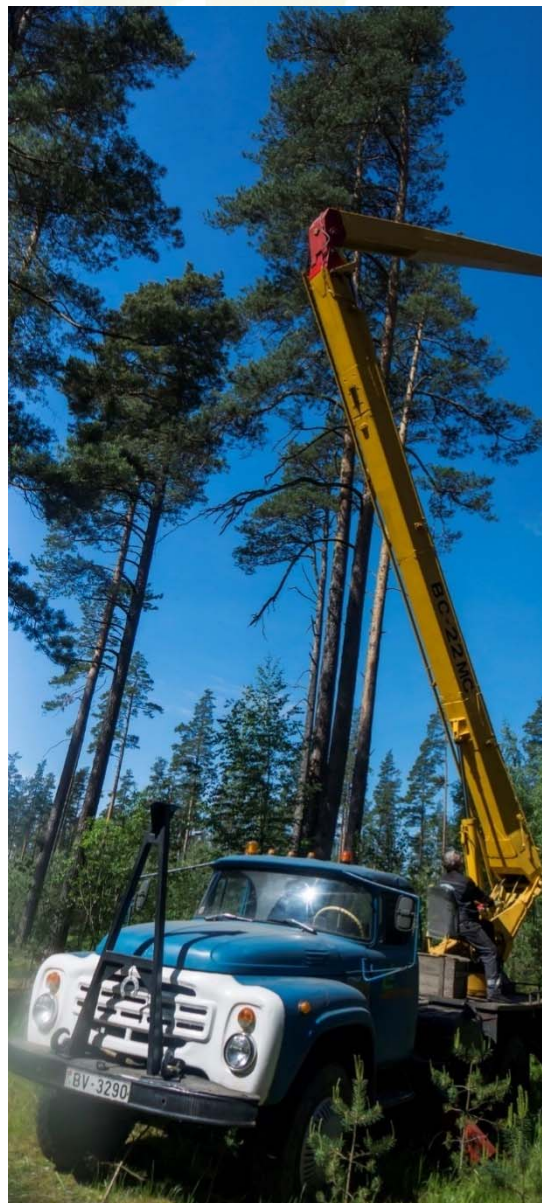
Tīklapsenes attīstības monitorings

Tīklapsenes attīstības dinamika

Trihogrammas izlaišana

Pētījums veikts a/s "Latvijas valsts meži" un LVMI Silava
2011. gada 11. oktobra memoranda
"Par sadarbību zinātniskajā izpētē" ietvaros

LATVIJAS VALSTS MEŽI

Paldies par uzmanību!